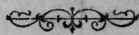

JEAN-MARIE CAËR

Lac'het pevar den ganthan
Laket an tan var tri anezho, a gret laeronsiou bras

E parosiou Lanhouarneau a Plouneventer

BARNET D'AR MARO EN KEMPER, D'AR BEMP A VIZ DU 1899

VAR EUN TON TRIST

1

Me o suppli, Drindet santel,
Da zellaou peden ho pugael,
Da rei sklerijen d'am spered
Da ziscleria d'ar Vretonet,

2

Da ziscleria, e berr gomzou,
Oll sirkonstansou a grimou,
Pere so kometet sioas
Gant eur muntre, un tirant bras.

3

Va spered a zo oll troublet
Kompren c'halfe tud badezet
Ober krimou vel ar reman,
Ep ma teu douar do lonka.

4

A wir galon t'ha me o ped,
Zellaouit mar plich, Bretonet,
Krimou ken horrubl pere so
Nevez kometet en hor bro.

5

Bars e pares Lanhouarno,
Tre Lesneven a Landivicho,
En arrondissamant Montroulez,
Eo kometet ar vuntrevez.

6

Bars er blavez trivac'h kanvet,
Ag o ren neuze, Bretonet,
Naontek pevar ugent ouspen,
Vit rei skler d'an oll da gompren.

7

En dregont eus a viz ebrel,
Jean-Marie Caër, barbar kruel,
Da Velin-Soul a so bet ett,
Dougaet var marc'h an droug spered.

8

An dud oa ett d'an ofern-bret,
Met ar vates yaouank, oajet
Epken demeus a c'hwezek vloas ;
Comprenit er spont ag er c'hlas,

9

A d'oa bet Marianne Combot,
Pa nem gaw Caër vel un den sot,
Ken koleret ebars en ty,
Ag hi c'hwelc'hi traou dijuni.

10

Ne d'oa gwelc'het met skudel,
Sioas pa deus ranket mervel,
Creis labourat ag he yec'het,
Caër neus bet 'he merzeriet.

11

Var a leur zy oa diskaret,
Var he estomak n'oa pwezet,
Boutet dezhi en he gwinou
An torch vez c'hwelc'hi skudellou.

12

E gouk troc'het gant eur gontel,
Ar galon gris, barbar kruel,
Kazi vel vez guillotinet
En hor bro ar griminalet,

13

Goude n'oa gret ar vuntreuz
Oa bet n'em lakat da laerez,
Laeret tremen trizek-kant liour,
Entre arc'hant, paper hag aour.

14

Neuze n'oa tennet, kristeinien,
Ar c'hik-sall deumeus ar souben,
Ous taol nem laket dijagrin,
Da zebri a da eva gwin.

15

Evet kognak eus ar gwella,
A neuze teuas da baka
Ar c'hik-sall en eur mouchouar.
Goude partias ar barbar.

16

Gret n'oa he fallagries,
Ep beza gwelet, va zud kes,
Taolet ar c'hik e neur wesen,
Ar monstr bras, ar galon payen.

17

Met en deiz oa c'hrim kometed,
En eul' lannek oa bet gwelet
Un den gwisket guis ar c'houare,
Ag e oa bet sonjet neuze,

18

E oa bet Caër eur gwir bayen.
Rag ganthan oa eur bakaden,
Ag ar bakaden se, kredet,
Oa ar c'hik-sall nevoa laeret.

19

Dre urz ar justis, ar pweltron
So bet konduet d'ar prison,
Raktal so bet anavezet
Nevoa krimou all kometed,

20

Rag da daouzek a vis c'hwerveur,
E oa bet c'hoas bras ar malheur,
Ag ebars er memes kontre,
Ep ma oa declaret neuze

21

E nevoa bet Jean-Marie Caër,
Ar galon da veza muntrer,
Ne grede na koz na yaouank
Deklari Caër ar gwir dirant.

22

Sioas koulskoude, kristeinien,
Caër a so bet tremen payen,
En noz-se tri den n'oa lazet,
Goude an tann varnho laket,

23

Var dro seiz heur demeurez a noz,
Raog oa ett an dud da repos,
Bars e vilajen Konstansou,
E neus bet gret Caër e grimou.

24

Famill Koëf oa o chom eno,
Leac'h ma neus souffret ar maro,
Ar mab, ar vam ag an tad,
Lac'het o zri gant an ingrat.

25

Caër, raog mont d'ober he grimou,
Ia ! da vilajen Konstansou,
A oa bet e nem breparet,
A goulen digor neus bet gret.

26

Ar mab, allas, ne sonje ket,
N'oa ar maro vithan breparet,
A zigoras an dorr da Caër.
A kerkent neuze ar muntrer,

27

En asomas gant un taol bras,
Friket e ben dezhan sioas,
A François Koëff, dre drahison,
So bet lac'het gant ar pweltron,

28

An tad ag ar vam evel-se,
Neus bet ivez lazet neuze,
A sioas goude, an den fall,
Laket varnezho an tann gwall.

29

O ! na pebeus tristidiges,
Konsiderit oll va zut kes,
Tri den lac'het gant an infam,
Goude devet en kreis ar flamm.

30

Dre urz ar justis e zeo bet,
Ho relegou disenterret,
O sonjal piket he galon,
Da Caër eus a gompassion,

31

Caër, pa welas ar relegou,
A lavaras e berr gomzou :
Me meus gwelet araog breman,
Relegou tud c'hoas er bed-man.

32

Evelen neus bet laret ivez,
Dirag kals a dud alies :
Me lac'hfe ken kontant un den,
Vel ma lac'hfen eur gacillenen,

33

A neus bet james dearet
He neus bet krimou kometet,
Met kavet so preuvennou skler,
Vit prouv eo bet eur gwir vuntrer.

34

Komprenit mad, oll Bretonet,
Ar pezh aman breman gleofet,
A c'hui gredo, koz a yaouank,
Eo bet Jean-Marie Caër tirant.

35

François Koëff a oa domestik,
Gant a Léost, ty un den pinvidik.
Er Velin-Soull oa meliner,
Var dro daou c'hant pas deus ar gaër.

36

Da loja e c'he avichou
Da dy he dud, da Gonstansou,
A neuze e kasse ganthan
Alc'hwechou eus ar velin man,

37

A da daouzek a viz c'hwerveur,
En noz e oa bet gret ar maheur,
Koëff oa ett dar gaër da loja,
Ag alc'hwechou ar velin ganthan,

38

Ag ar re-man so bet kavet
En ty muntrer p'eo bet furchet.
A kals a breuvennou all c'hoas,
Vit prouv eo bet eur muntrer bras.

39

He vragou so bet ivez kavet
A bars en he koufr, Bretonet,
Ag he kargaet demeus a oad,
Ag ar goad se kredit erfad,

40

Sioas oa goad ar plac'h yaouank,
Oa bet lac'het gant an tirant,
En dregont eus a vis ebrel,
Er Velin-Soull, gant eur gontel.

41

Inaouet vefec'h, kristeinien,
Klevet diskleria pen da ben,
Pegement a breuvennou so
Kavet var sujet ar c'hrimo.

42

Ar vam deus bet ivez kuzet,
An arc'hant noa he mab laeret
Er Velin Soull e miz ebrel,
Deklaeret skler gant ar mevel,

43

A da dri demeus a vis du,
Eo bet tremenet ar revu,
Var grimou bras Jean-Marie Caër
A galvet ivez da Quimper.

44

Tri a daou ugent a destou,
Vit festini eus ar c'hrimou,
Gant Caër, dirag ar jureet,
A destou fos oaint oll tretet.

45

A d'ar bemp deus ar memeus mis,
En despet tha d'he oll valis,
E presans kals a dud ar vro,
Ar c'hour varnas Caër d'ar maro.

46

Ractal vel ma nevoa klevet
He oa d'ar maro kris barnet,
Ar monst' semplas, en tribunal,
A ziskwel skler oa kriminal.

47

Jean-Marie Caër a oa kontant,
Da lac'ha koz evel yaouank,
Gant ne rank-je ket he c'hunan,
Soufr goude an disterra poan.

48

Caër neus bet gret en he vuez,
Nemet heuill hent ar fallentez,
A dre eur maro an trista,
E ranko kuitat ar bed-ma.

49

Un exempl eo d'emp kristenien,
N'heuilmomp ket buez ar payen,
Bezomp honest var an douar,
Ag e vemp kurunet a gloar.

FIN

Propriété de l'auteur et tout droit réservé.

Louis LE BRUN.

KLEMMOU

EUR PLAC'H MANKET

VAR EUN TON TRIST

Selaouit breman va mouez, va c'hamaradezet,
 C'houi pere em yaouankis, a meus bet kals karet,
 Eus a Doullic a Ludu, me ra deac'h ma c'hlemmou,
 Deut holl assemblage gan-in, da veska ho daëlou.

Me a meuz kolet breman va reputation,
 Va c'halon a zo karget ha zezolation,
 Dre ma meus kredet, siouas, ya faoz kamaradou,
 E meus kolet ar c'haëra demeus va bokejou.

Beteg breman me c'halle laret a voues huel,
 E oan kêra famelen a oa e Breiz-Izel,
 A breman me zo udur e tones an holl verc'het,
 Pa eo va c'hara bouket sioas gan-in kolet.

Henez oa kêra tenzor e moa bars er bed-man,
 Ne kavin ket henep leac'h, da brema seur dezan,
 Dre veza deut da gredi camaradet treitour,
 E meus lezet va boket da vonet gant an dour.

Pa deuan d'examina ar voul rond deus ar bed,
 Sioas me vel varnezhi breman kals a verc'het
 Pere zo kollet gante kouis a me ho rozen,
 O veza deut da fiout en comzou treitourien.

Va hol gerent zo sioas gan-in dizonoret,
 Va chaus a zo dinatur, va flanden kollet,
 Va c'halon zo en irvoud, kouls en nos vel en de,
 Me a c'houlen ar maro vit disken bars em be.

Goude va fragilité, me zo holl ankeniet,
 E compren bar er stad-trist, e pehini on rented,
 Beteg breman me meus bet douget kokardeno,
 Breman e meus eur bisac'h, eur vas da vont en dro.

Beteg an oad ugent vloas, me a meus bet bevet
 Ebars e doujans Doue, evel ma vez gleet,
 Neuze me a oa karet gant an holl em c'hanton,
 Neuze, kamaradezet, oa laouën va c'halon.

Goude me meus bet heuliet, kouls en noz vel en de,
 Ar gwel kompagnunez, a zo bars em c'hontre,
 Dre se me zo mepriset, ebars en Breiz-Izel.
 Va evrustet er bed-man, zo eet gand an avel.

Ne meus ket heuliet sioas, avis tad na mam,
 Dre-se ne meus ket gallet beva ive divlam,
 Greet a meus skouarn vouzard pa gleven anezhe,
 Koulskoude deus bet laret ar wirionnez din-me.

Lavaret zo bet din-me gant he sur aliez,
 E heul gwel kompagnunez. mije trididigez,
 Mes dre ma oan c'hoas yaouank, veprisen ho c'homzou
 A ze ra din-me breman skuil eur mor a zaëlou.

Ma mije bet o c'hredet, heuliet ho gourc'hemen,
 Va buez, kamaradezet, e vije bet laouën,
 Mes pa ne meus ket sentet breman demeus ar stur,
 Allas vit deus ar garek, e rankin ober zur.

Noz a de he m'hon en eur stad trist meurbet.
 Awichou me eun tam da zebri a gweach all ne me ket,
 Goude ma ve erc'h a scorn, ha ienn bras an avel,
 Keuneud ne mo ket d'ober tan d'a doma va buguel,

C'houi, va c'hamaradezet, goude va oll anken,
 Deüo c'hoas d'am goapaad, gant eur galon laouën,
 Mes mar kemerit an hent, en pehini zo danger,
 C'houi a pezo evel d'hon da zougen bec'h pouner.

Allas ! kamaradezet, daou hent zo er bed-man,
 Anhini gemeran hent mad deus da zougen bec'h skan,
 N'hep gemer an hini fall, bale war va roujou,
 Deus eun pouner da zougen ha kals a dourmancho.

Vit war va chouck breman, a zo eur bec'h pouner,
 Hag a meus deus e zouguen, kals a boan a miser.
 Dalc'het vezin d'er dougen beteg fin ma deiou,
 Adieu 'ta d'am yaouankis, ha d'am plijaduriou.

Louis LE BRUN.

(Propriété de l'Auteur).